

Jiří Sázel: „Za 18 let působení v Himálaji už pro mě není problém na každém rohu v Ladakhu potkat nějakého člověka, kterému naše činnost změnila život.“

5.3.2026 - | Vysoké učení technické v Brně

Jiří Sázel, absolvent FAST VUT a zakladatel neziskovky Himálajský patron, už 18 let propojuje technické vzdělání s pomocí v odlehlém Ladakhu. Za tu dobu se mu tam podařilo vybudovat širokou síť aktivit a osobních kontaktů. V rozhovoru vzpomíná na cestu od studenta stavebního inženýrství po vedení uznávané mise, která podporuje vzdělávání místních dětí a inspičuje další generace dobrovolníků.

Vraťme se na úplný začátek vaší profesní dráhy. Co vás původně přivedlo k rozhodnutí studovat stavařinu na VUT v Brně? Měl jste k technice blízko už od dětství, nebo to byla pragmatická volba? Ovlivnil Vaše rozhodnutí někdo?

Měli jsme v rodině přirozenou tendenci tíhnout k technickým oborům a já jsem to prostě jenom zdědil. Rodičům připadalo, že můžu mít tendenci tíhnout ke stavařině, a tak jsem šel studovat už střední stavební školu. Neměl jsem moc představu co dál se životem, a tak jsem prostě jenom pokračoval v oboru i na vysoké škole.

Když se dnes ohlédnete za svými studentskými léty na VUT, jaká nejsilnější vzpomínka nebo zážitek se vám vybaví jako první? Zažil jste během studia nějaký moment - ať už pozitivní, nebo náročný - který zásadně zformoval váš přístup k řešení problémů?

Já jsem byl na VUT velký šprt. Bavilo mě taky provokovat učitele, což mělo za následek zadání studia navíc, nicméně na mě tato logika příliš nefungovala.

Na doktorátu byla doktorská konference, kam jsem chodil s příspěvky o himálajské škole, ale i s disertací v oblasti managementu přehrad. Vyhrával jsem v obou kategoriích a odhaduji, že jsem tím byl unikátní.

Na druhou stranu tím, že jsem byl pořád zalezlý a něco jsem se učil, tak jsem si vytvořil málo kamarádkých vazeb, což z dnešního pohledu hodnotím jako nevýhodu.

Univerzita není jen o skriptech, ale především o lidech. Potkal jste na VUT pedagoga nebo mentora, který vás osobně či profesně výrazně inspiroval a jehož myšlenky si nesete dodnes?

V průběhu studia bylo pár učitelů, kteří si člověka získali. Rád vzpomínám třeba na učitele matematiky Oto Přibyla, který působí na FAST dodnes, pokud se nepletu. Ten byl schopen i velmi složité věci vysvětlit úplně normálně a byl to fascinující kontrast mezi jinými učiteli, kteří nebyli takto srozumitelní. Bylo evidentní, že vnímal, že cílem výuky nemá být problematiku jen přednést, ale i zajistit její důkladné pochopení.

Na první pohled se může zdát, že mezi technickým vzděláním na VUT a vedením humanitární organizace zeje obrovská propast. Jak toto spojení vnímáte vy? Byl přerod z

„technika“ na ředitele neziskovky postupný proces, nebo náhlý životní zlom?

Ta kariérní změna byla hrozně náročná. Vlastně jsem vůbec nevěděl, do čeho jdu. Již v průběhu studia na vysoké škole jsem byl nerd, který si někde v koutě dělal domácí úkol a ten jednou za určitou dobu někde vytáhl. A najednou jsem se měl s neziskovkou začít zajímat o to, jak se lidi cítí a organizovat pro ně kulturní a společenské akce, kterými jsem doposud jenom pohrdal. Například o hudbě jsem nevěděl vůbec nic. Pamatuji si, jak mně herec Pavel Liška pomáhal vybírat hudebníka na benefiční koncert, protože viděl, že jsem úplně mimo a nejsem schopen vidět rozdíl mezi lokální dechovkou a Lenkou Dusilovou.

Zpětně však hodnotím kariérní změnu jako zásadní přínos a jsem si dobře vědom nevýhod toho, pokud člověk zůstane jen u jednoho oboru celý život. Vzorec nevýhody jedné specializace je z mé zkušenosti ten, že detailní porozumění a erudice v rámci jednoho oboru propůjčuje lidem pocit, že úplně stejně rozumí všem ostatním oborům.

Často se říká, že technické školy učí studenty především specifickému způsobu myšlení a strukturovanému řešení problémů. Využíváte tyto dovednosti získané na VUT i dnes při řízení logisticky náročných projektů v Himálaji? V čem vám technický background dává výhodu?

Výhodou technicky vzdělaného člověka působícího v humanitní oblasti bylo, že jsem se nebál technických řešení. Například programátoři mezi humanitně založenými lidmi prostě nejsou a pro mě nebyl problém si naprogramovat vlastní databázi nebo udělat web, což této neziskovce rozhodně pomáhalo. Stejně tak, když jsem po celou dobu mohl promlouvat do toho, jak stavíme školu v Himálaji, a nemusel si najímat drahé odborníky.

Naše neziskovka má v současné době i benefiční obchod, kde prodáváme převážně oblečení. My to oblečení prodáváme jako inženýři. Všechny obchodní značky mluví o emocích a používají nekonečné množství různých přívlastků. My mluvíme o parametrech a používáme popis co to je. Je fascinující, že toto lidi kupují. Asi je to tak neobvyklé, že je to prostě zaujme.

Pojďme k vašemu „dítěti“ - společnosti Himálajský patron. Co bylo tím úplně prvním, rozhodujícím impulzem, který vás vedl k založení organizace zaměřené na podporu vzdělávání v tak odlehle oblasti? Byla to konkrétní cesta, setkání s konkrétním dítětem, nebo pocit, že „jen“ cestovat nestačí?“

Vývoj neziskovky byl postupný. Já jsem si nikdy nemyslel, že to dojde tak daleko. Nicméně prostě se to nějak dařilo, a tak jsem u toho zůstával. Určitě nebyl žádný zásadní bod nějakého prozření.

Svět je plný míst, která potřebují pomoc. Proč vaše volba padla specificky na region Himálaje a indického Ladakhu (Malého Tibetu)? Čím si vás toto místo a jeho lidé získali natolik, že jste jim zasvětil velkou část svého života?

Je to kombinace ochoty pomáhat a sympatií k tibetské kultuře. V průběhu studia na vysoké škole jsem měl pořád pocit, že to, že jsou i jiní lidi na světě chudí, je můj problém a chtěl jsem s tím něco dělat. Jako dítě mě otec vzal na film Sedm let v Tibetu, který ve mně zůstal jako silná vzpomínka a v momentě, kdy jsem na konci magisterského studia narazil na možnost jet do Himálaje jako dobrovolník, hned jsem chtěl jet. Spolubydlící si ze mě dělali legraci, že jsem se mnohem déle rozhodoval nad tím, jaké si s sebou vezmu kalhoty, než nad tím, že pojedu do Himálaje.

Vnímáte nějaký rozdíl mezi dětmi v Indii a dětmi v ČR v tom, jak si cení možnosti vzdělávat

se? Máte možnost tohoto srovnání?

Řekl bych, že české i himalájské školství začínají v posledních letech řešit svou transformaci. Tradičního učitele už posledních 10 let bez problémů nahradí YouTube. S přicházející umělou inteligencí to bude úplně jiné. Situace a problémy, které řeší české i himalájské děti velmi brzy budou hodně podobné: například nebudou chtít respektovat učitele, který bude v porovnání s AI vlastně hloupý.

A na druhou stranu jsou v Himálaji problémy, které si české děti neumí ani představit. Například děti již od 3 let studují v internátních školách a s rodiči se setkají párkrát do roka. Všichni z toho bohužel mají doživotní traumata. V porovnání s problémy, které mají české děti, je to neuvěřitelné.

Práce v neziskovém sektoru, navíc v rozvojové zemi, přináší vedle radosti i obrovské množství byrokracie, stresu a frustrace. Co je vaším osobním ‚palivem‘? Co vás motivuje vstát a pokračovat dál, i když se nedaří nebo když narazíte na zdánlivě nepřekonatelnou překážku?

Zdrojem jsou dosavadní výsledky práce. Pokud bychom je neměli, tak bych to asi nezvládl dělat. Nicméně zásadní také je být zdravý, cvičit, dobře jíst a mít normální vztahy.

Když se podíváte na dosavadní historii Himálajského patrona, co považujete za svůj největší hmatatelný úspěch? Není to nutně největší postavená škola, ale třeba konkrétní příběh dítěte, kterému vaše organizace změnila život.

Za 18 let působení v Himálaji už pro mě není problém na každém rohu v Ladakhu potkat nějakého člověka, kterému naše činnost změnila život. Zastavují mě lidi na ulici a říkají mi ahoj Jirko, díky tobě jsem si troufl na toto.

Hezký je třeba příběh kameramana Jigmeta, který pozorně pozoroval práci českých filmařů a tím se stal nejlepším místním filmařem. Točí vtipné reklamy pro tamní vládu a je za to královsky placený. Právě dokončil magisterské studium filmové režie v Barceloně. Když tam nastupoval, řešila se vcelku komická situace, jestli vůbec může, když nemá dokončenou základní školu.

Mezi našimi čtenáři je mnoho čerstvých absolventů VUT, kteří stojí na začátku své cesty a možná váhají, zda jít konvenční cestou inženýra v korporátu, nebo zkusit něco vlastního, třeba i mimo obor. Co byste jim, s odstupem času a svými zkušenostmi, poradil? Jak vnímáte možnost zůstat s univerzitou ve spojení i po promoci, pomáhá Vám ve Vaší práci kontakt s univerzitou?

Když půjdete vlastní cestou bude to strašně bolet, ale bude vás to formovat. Když si založíte ještě vlastní neziskovku, tak vás to bude bolet a ještě k tomu nebudete mít žádné peníze, bude vás to formovat dvojnásobně. Pokud půjdete do korporátu, tak klid i peníze taky nejsou špatná výhoda.

Za kontakt s univerzitou jsem rád a považuji to za skutečně unikátní věc. Nemyslím si, že je to příliš běžné.

Ing. Jiří Sázel je absolventem FAST VUT. Je zakladatelem a předsedou úspěšné neziskové organizace Himálajský patron, která podporuje vzdělávání v Himálaji od roku 2008. Spolupracuje s mediálně známými osobnostmi a sportovci jako např. Lucie Výborná nebo Dominik Hašek. Je v aktivním kontaktu s VUT, kde pravidelně zapojuje studenty jako dobrovolníky do svých misí.

O NEZISKOVCE HIMÁLAJSKÝ PATRON

Neziskovka Himálajský patron (dříve Brontosauři v Himálajích) podporuje vzdělávání v Himálaji od roku 2008. Dlouhodobě se soustředila na školu ve vesnici v Mulbekh (Ladakh/Malý Tibet, Indie), kde se podařilo zvýšit počet dětí z 80 na 250, studenti školy se stali nejlepší z celého okrasu a rodiče přestali děti posílat na studium do vzdálených měst.

O roku 2024 podporuje další tři školy, jednu ve Spiti Valley (Indie), další v Mustang Valley a Dolpo Valley (Nepál). Začátek spolupráce s novými školami byl nad míru úspěšný a v dalších letech se organizace chce soustředit na zviditelnění spolupráce s novými školami.

Více na www.himalajskypatron.cz

<https://www.zvut.cz/tema/-f38144/jiri-sazel-za-18-let-pusobeni-v-himalaji-uz-pro-me-neni-problem-na-kazdem-rohu-v-ladakh-potkat-nejakeho-cloveka-kteremu-nase-cinnost-zmenila-zivot-d320967>